

Zpráva o výsledcích dotazníku mezi studujícími s ukončeným studiem bez absolvování v roce 2024

I. Základní informace

Cílem tohoto dotazování je lépe porozumět příčinám studijní neúspěšnosti a na tomto základě přijímat opatření, která efektivněji napomohou jejímu snižování. Sběr dat probíhá prostřednictvím informačního systému STAG. Automaticky je zasílán odkaz na dotazník všem studujícím, kteří zanechají studia, a těm, kteří mají studium ukončeno z důvodů nesplnění podmínek vyplývajících ze studijního a zkušebního řádu.

Dotazník byl na UHK spuštěn v červenci 2020, vzhledem k technickým problémům nastala jeho plná funkčnost v září 2020. Cyklus dotazování byl ukončen s koncem roku 2020 a za rok 2020 byly zpracovány první výsledky této pilotní fáze. V roce 2021 byla anketa poprvé spuštěna po celý kalendářní rok. V kalendářním roce 2022 dotazování pokračovalo, byla však dílčím způsobem upravena podoba dotazníku a nabídka možných odpovědí. Bez dalších změn anketa pokračovala v kalendářním roce 2023. V kalendářním roce 2024 došlo k jedné změně v dotazníku (viz část III).

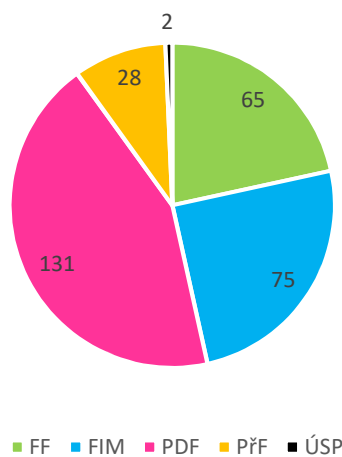
Tato zpráva přináší výsledky právě za rok 2024, částečně také v návaznosti na výsledky a zjištění z předchozích let.

II. Údaje k účasti

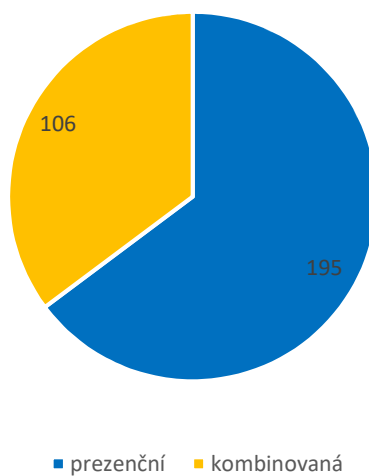
Dotazník odeslalo celkem 301 respondentek a respondentů, což je o 26 více než v předchozím roce, kdy bylo doručeno 275 vyplněných dotazníků. Počet respondentů se v meziročním srovnání zvýšil poprvé. Mezi výstupy ve STAG není evidence počtu oslovených studujících, proto nelze spočítat návratnost dotazníku a trendy sledovat v tomto kontextu.

Největší počet respondentů byl z Pedagogické fakulty (PdF) (131), následovali respondenti z Fakulty informatiky a managementu (FIM) (75), z Filozofické fakulty (FF) (65), z Přírodovědecké fakulty (PřF) (28) a ze studií zapsaných mimo fakulty (2) (tedy studujících dříve samostatného Ústavu sociální práce, jejichž studium nyní zajišťuje FF). Většina odpovídajících studovala v prezenční formě studia (195), zatímco v kombinované formě studovalo 106 respondentů a respondentek. Nejvíce odpovídajících studovalo bakalářské studium (234), následovalo navazující magisterské studium (42), doktorské (13) a magisterské studium (12).

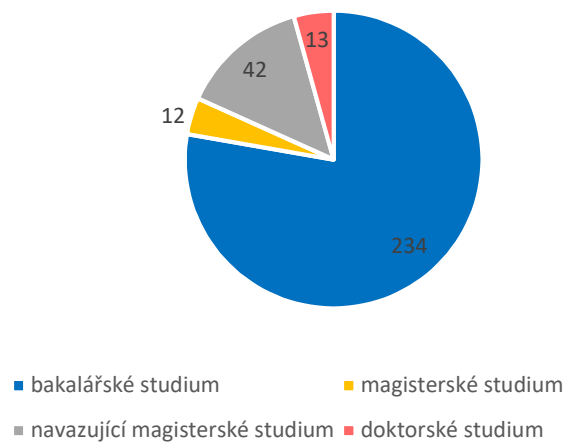
Respondenti dle fakult

Respondenti dle formy studia

Respondenti dle typu studia

III. Podoba dotazníku

V dotazníku je uvedeno několik tvrzení, u nichž respondenti vybírají z odpovědí rozhodně souhlasím / spíše souhlasím / spíše nesouhlasím / rozhodně nesouhlasím, a to v závislosti na tom, jak vnímají vliv daného tvrzení na ukončení jejich studia na UHK.

V roce 2024 byla zařazena následující tvrzení:

- Absolvovat vysokou školu k ničemu nepotřebuji.
- Dostatečně jsem si neohlídal/a pravidla a podmínky studia.
- I když jsem se ke studiu zapsal/a, vlastně jsem tento program moc studovat nechtěl/a.
- Nevyhovovalo mi studovat na UHK.
- Studium bylo příliš časově náročné a nezvládal/a jsem ho skloubit s osobním životem, zaměstnáním apod.
- Studium bylo příliš obsahově náročné.
- Vliv měly finanční důvody.
- Vliv měly rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody.
- Výuka mi nepřipadala dostatečně kvalitní.
- Zvolený studijní program nesplnil moje očekávání (vzhledem k jeho obsahu a budoucí profesi).
- Vliv měly jiné (výše neuvedené) důvody.

Součástí dotazníku je poté otázka s textovou odpovědí: Mohla Vám univerzita v něčem pomoci, abyste studium úspěšně dokončil/a? Pokud ano, jak?

Respondenti dále mají možnost uvádět i jakékoli další slovní komentáře.

V porovnání s rokem 2023 byla anketa stejná, vyřazeno však bylo jedno tvrzení: „Vliv měla situace ovlivněná epidemií covidu-19.“ Důvodem pro vyřazení bylo to, že výuka v posledních akademických letech již nebyla ovlivněna protiepidemickými opatřeními, a nepředpokládal se tedy bezprostřední vliv epidemie covidu-19 na ukončení studia.

IV. Výsledky dotazníku

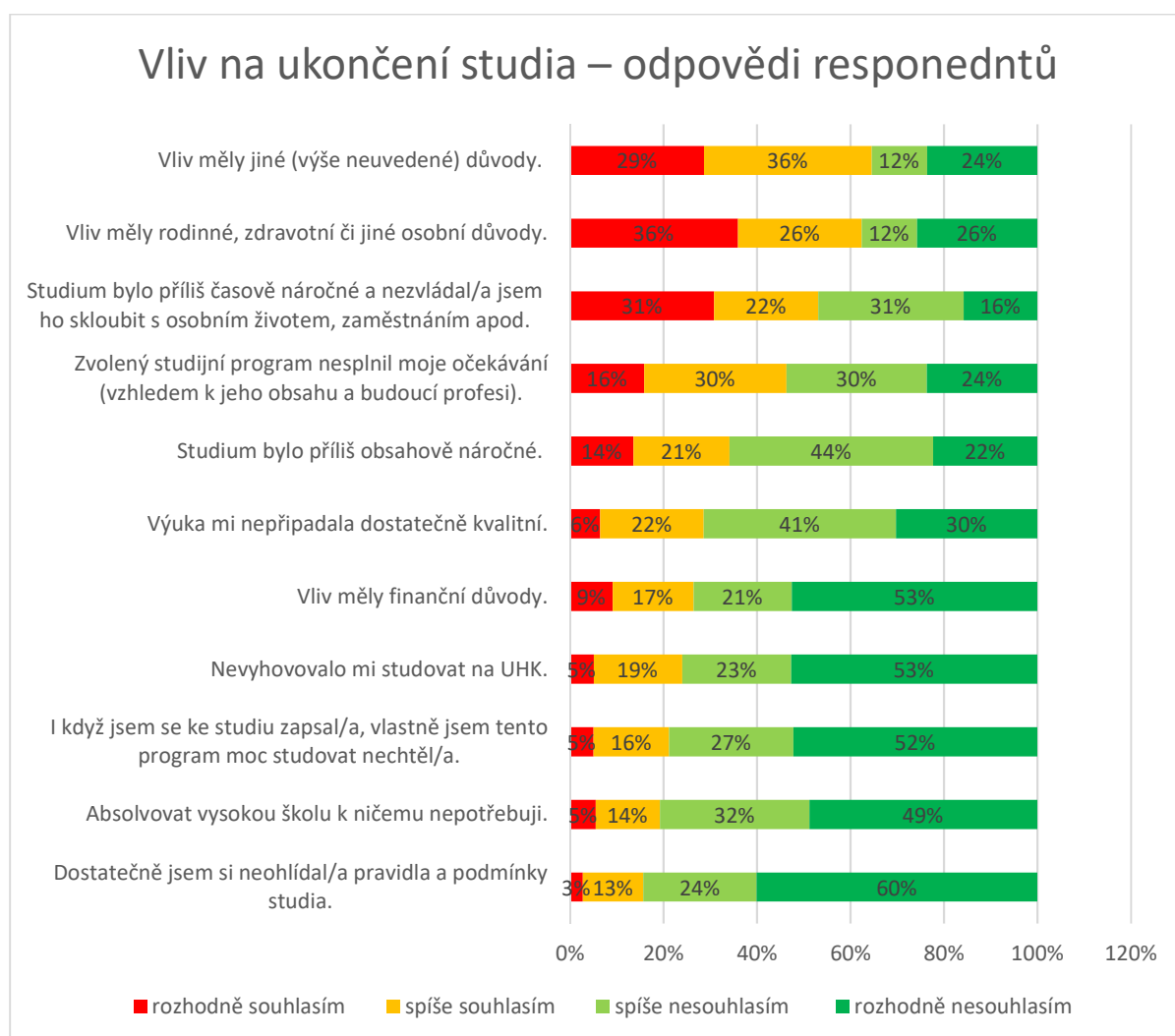
Největší procento souhlasných odpovědí (rozhodně souhlasím nebo spíše souhlasím), a tedy nejčastější mezi vlivy uváděnými k ukončení studia bylo tvrzení „Vliv měly jiné (výše neuvedené) důvody“. Souhlasně se vyjádřilo 65 % respondentů, což je o 11 % více než v loňském roce. S vlivem rodinných, zdravotních či jiných osobních důvodů rozhodně nebo spíše souhlasilo 62 % odpovídajících, v loňském roce to bylo 60 %. Třetím nejčastěji uváděným vlivem byla časová náročnost studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod., kdy souhlas uvedlo 53 % respondentů. V předchozím šetření bylo procento respondentů, kteří s tímto tvrzením rozhodně nebo spíše souhlasili, o 8 % vyšší.

Při hodnocení vlivů na ukončení studia 46 % respondentů rozhodně nebo spíše souhlasilo s tvrzením, že zvolený studijní program nesplnil jejich očekávání (vzhledem k jeho obsahu

a budoucí profesi), což bylo stejný výsledek jako v předchozím šetření. 34 % respondentů souhlasilo s tím, že studium bylo příliš obsahově náročné, což je o 2 % méně než v loňském roce. 29 % dotazovaných uvedlo souhlas s tím, že výuka jim nepřipadala dostatečně kvalitní, v předchozím šetření to bylo 32 %.

26 % respondentů (o 4 % méně než v předchozím roce) uvedlo souhlas s tvrzením, že vliv měly finanční důvody. 24 % dotazovaných souhlasilo s tím, že jim nevyhovovalo studovat na UHK, což bylo o 1 % více než v předchozím šetření. 21 % dotazovaných (o 3 % více než v předchozím šetření) uvedlo rozhodně / spíše souhlasím u tvrzení, že i když se ke studiu zapsali, tento program vlastně moc studovat nechtěli. S tvrzením, že absolvovat vysokou školu k ničemu nepotřebují, rozhodně nebo spíše souhlasilo 19 % respondentů, o 7 % méně než v předchozím dotazování. 16 % (o 1 % více než v předchozím roce) vyjádřilo souhlasné stanovisko k výroku, že si dostatečně neohlídali pravidla a podmínky studia.

V porovnání s výsledky z předchozího šetření je překvapivé zejména to, že nejčastěji byly uváděny jiné důvody a že tato kategorie výrazněji vzrostla. Je možné, že k tomu přispěla změna dotazníku, kdy byly z tvrzení odebrány vlivy související s covidem-19.

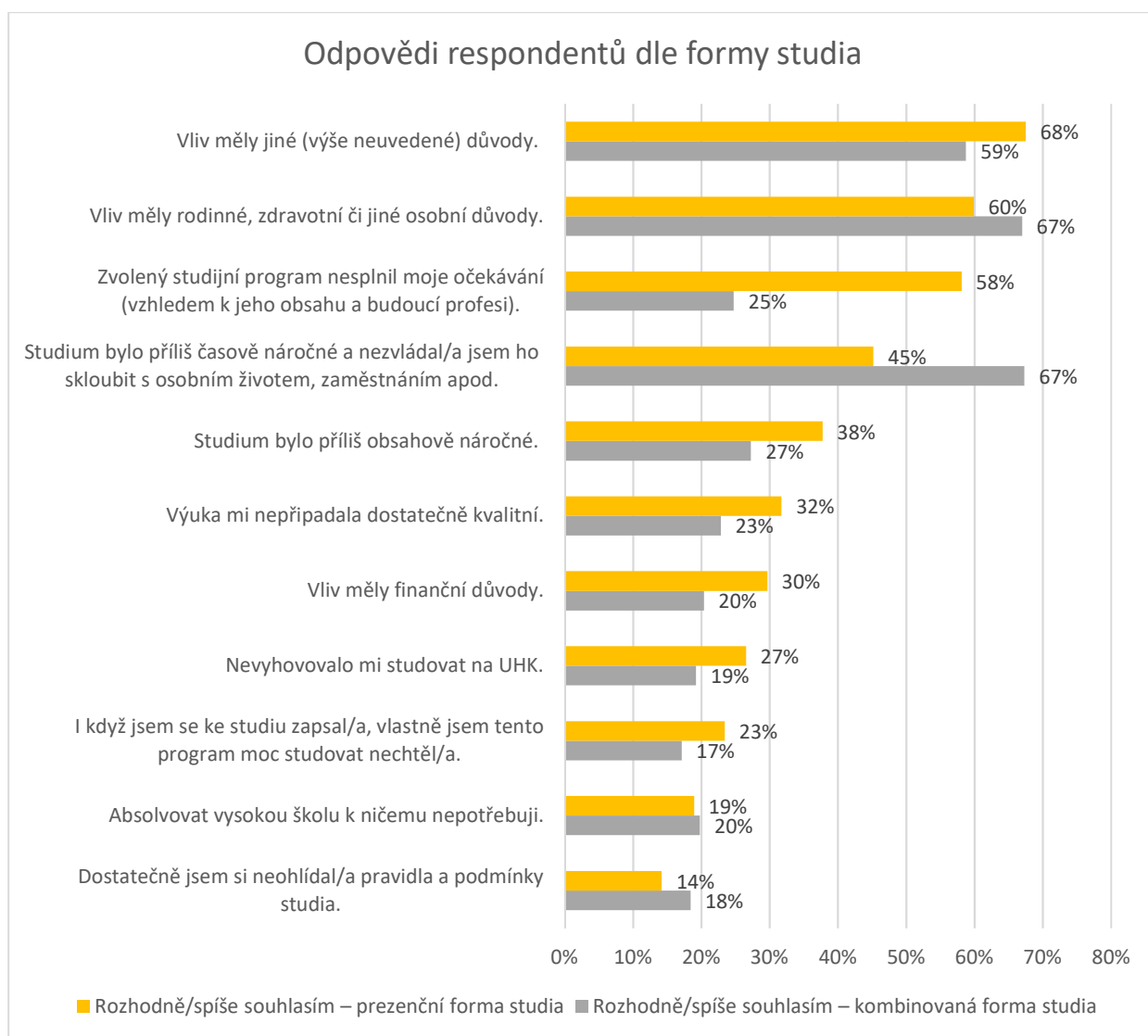

V. Rozdíly dle formy studia

Následující graf zobrazuje rozdíly v odpovědích respondentů a respondentek dle forem studia. Z nich vyplývá, že pro studující v prezenční formě studia jsou nejčastěji uváděnými vlivy na ukončení studia jiné důvody (68 %), rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody (60 %) a nesplněná očekávání od zvoleného studijního programu (rovněž 58 %). V kombinované formě jsou nejčastěji uváděnými vlivy časová náročnost studia a jeho skloubení s osobní životem, zaměstnáním apod., kdy souhlas uvedlo 67 % respondentů, a rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody uvedlo stejné procento respondentů. Na třetím místě jsou uváděné jiné důvody 59 %. Naopak nesplněná očekávání od zvoleného studijního programu uvedlo jen 25 % respondentů.

Rozdíly mezi studujícími v prezenční a kombinované formě studia jsou patrné i u uvádění dalších vlivů. Např. studující v prezenční formě studia častěji uvádějí vliv obsahové náročnosti studia (rozdíl mezi formami studia 11 %), finanční důvody (rozdíl 10 %), nedostatečnou kvalitu výuky (rozdíl 9 %) či že jim nevyhovovalo studovat na UHK (rozdíl 8 %).

V porovnání s předchozím šetřením se snižují rozdíly mezi formami studia v uvádění souhlasu s tvrzením „I když jsem se ke studiu zapsal/a, vlastně jsem tento program moc studovat nechtěl/a.“ V předchozím šetření byl rozdíl 23 %, v tomto šetření 6 %. Podobně je tomu u tvrzení „Absolvovat vysokou školu k ničemu nepotřebuji.“ V šetření v roce 2023 byl rozdíl mezi formami 14 %, v roce 2024 jen 1 %.

VI. Rozdíly dle typu studia

Další graf ukazuje rozdíly v odpovědích respondentů a respondentek dle typu studia. Je však třeba vést v patrnosti, že s výjimkou bakalářského studia (234 odpovídajících) se jedná o relativně malé skupiny respondentů (42 navazující magisterské studium, 13 magisterské studium, 12 doktorské studium).

Respondenti z bakalářského studia nejčastěji uváděli vliv jiných důvodů (65 %), rodinných, zdravotních či jiných osobních důvodů (60 %), časové náročnosti studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod. (50 %) a nesplněná očekávání od zvoleného studijního programu (48 %).

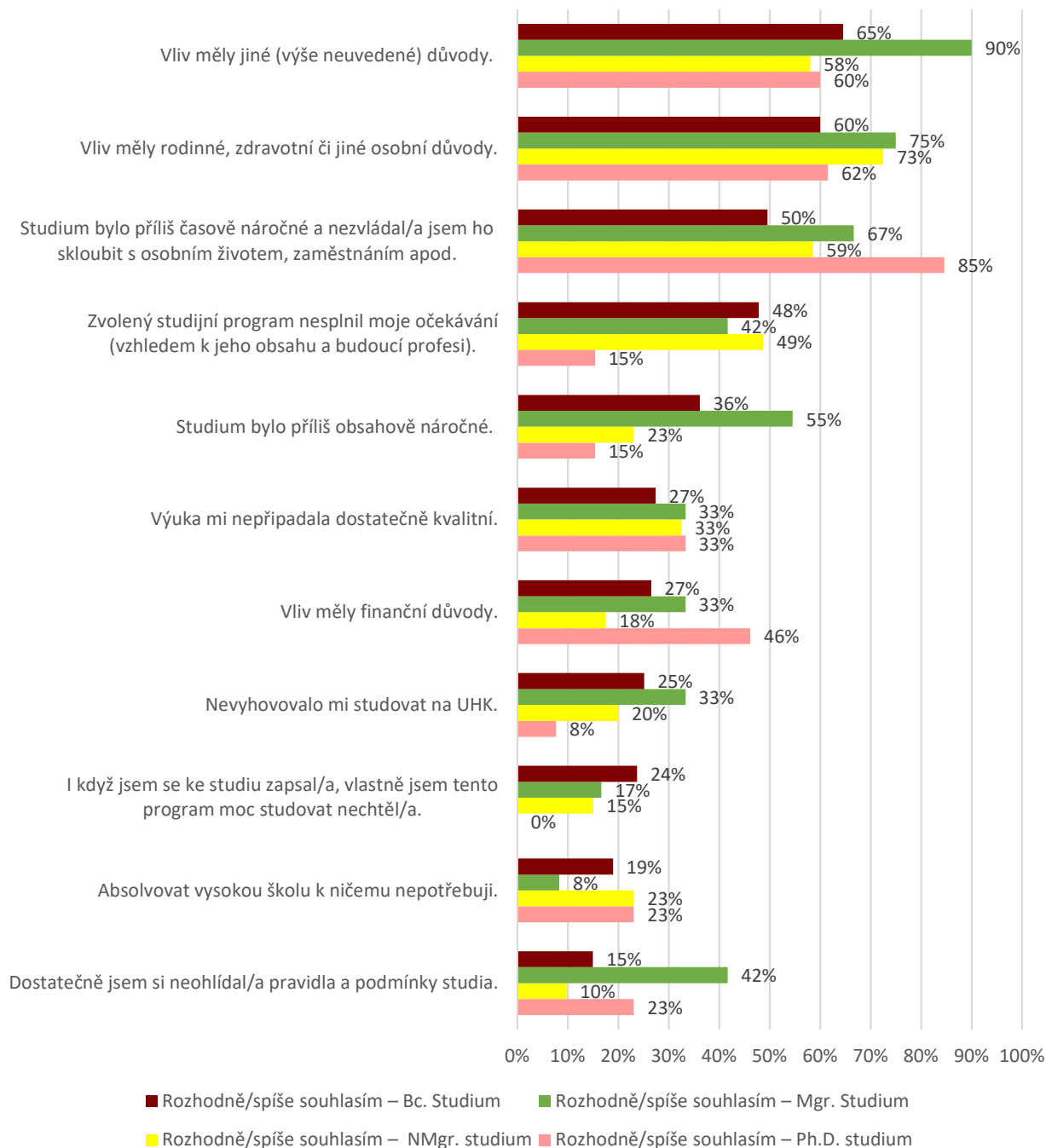
Respondenti, kteří studovali magisterské studium, nejčastěji uváděli vliv jiných důvodů (90 %), rodinných, zdravotních či jiných osobních důvodů (75 %), časové náročnosti studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod. (67 %) a obsahovou náročnost studia (55 %).

Studující v navazujícím magisterském studiu nejčastěji uváděli vliv rodinných, zdravotních či jiných osobních důvodů (73 %), časovou náročnost studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod. (59 %), jiné důvody (58 %) a nesplněná očekávání od zvoleného studijního programu (49 %).

Respondenti z doktorského studia uváděli nejčastěji časovou náročnost studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod. (85 %), vliv rodinných, zdravotních či jiných osobních důvodů (62 %), jiné důvody (60 %) a finanční důvody (46 %).

Ve všech stupních studia se tedy objevují mezi čtyřmi nejčastěji uváděnými vlivy jiné důvody, rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody, časová náročnost studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod., i když se liší četnost jejich uvádění. Stejně jako v předchozích letech roce se v případě magisterských studijních programů mezi nejčastěji čtyřmi uváděnými vlivy objevila náročnost studia. V bakalářském a navazujícím magisterském studiu to byla nesplněná očekávání od zvoleného studijního programu, v doktorském studiu finanční důvody.

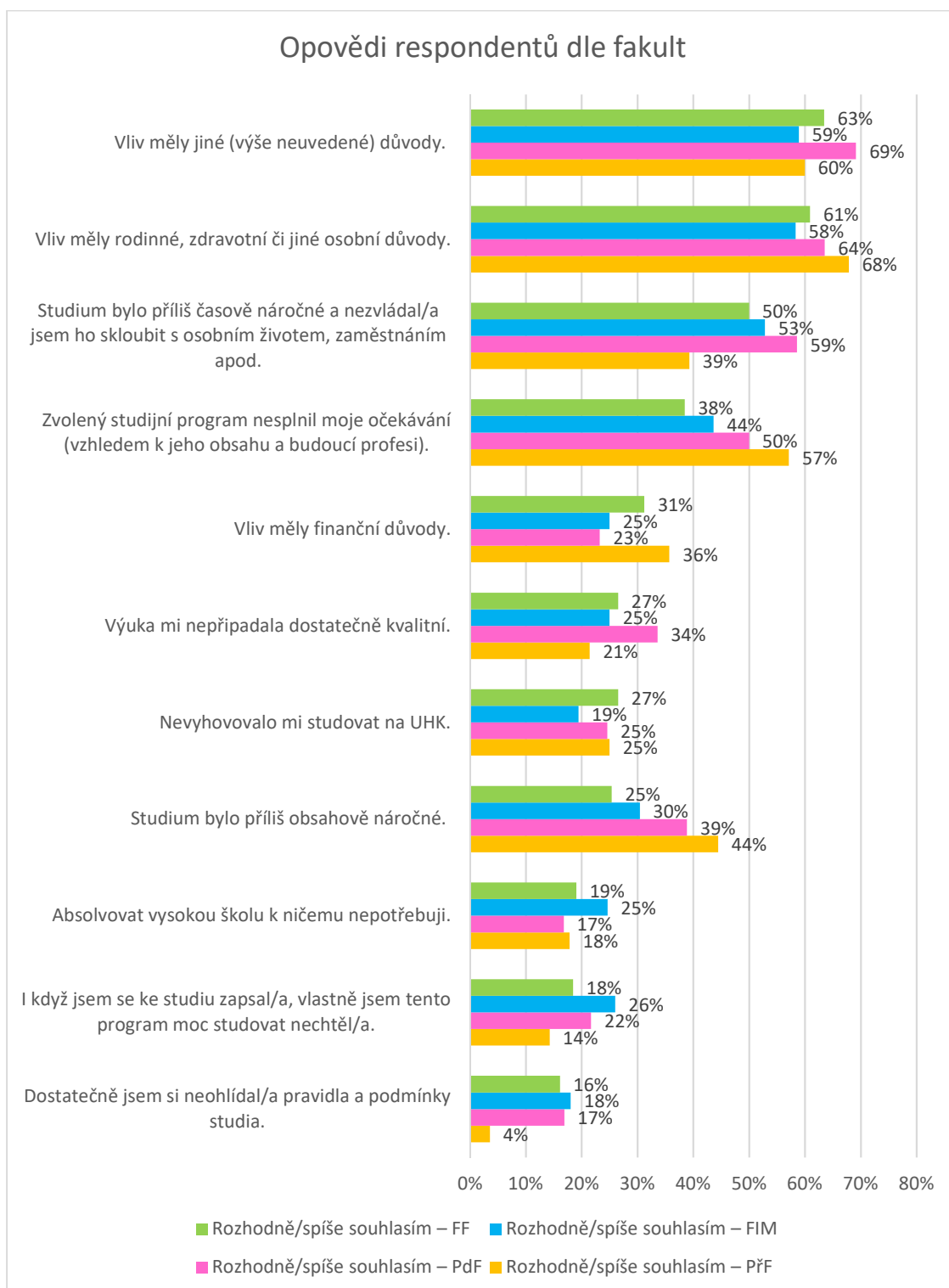
Odpovědi respondentů dle typu studia

VII. Rozdíly dle fakulty studia

Mezifakultní rozdíly v odpovědích respondentů a respondentek shrnuje následující graf. Z důvodu nízkého počtu respondentů nejsou níže uváděny údaje pro respondenty mimo fakulty.

Na FF, FIM a PdF byly mezi čtveřicí nejčastěji uváděných vlivů jiné důvody, rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody, časová náročnost studia a jeho skloubení s osobním životem, zaměstnáním apod. a nesplněná očekávání od studijního programu. Pořadí vlivů bylo stejné, ale lišila se četnost uvádění těchto vlivů. Vymykali se pouze respondenti z PřF, kteří nejčastěji uváděli rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody, jiné důvody, nesplněná očekávání od studijního programu a obsahovou náročnost studia.

VIII. Slovní komentáře

Na otázky „*Mohla Vám univerzita v něčem pomoci, abyste studium úspěšně dokončil/a? Pokud ano, jak?*“ bylo zasláno celkem 114 komentářů, o 30 více než v předchozím roce. Respondenti mohli rovněž v anketě uvádět další textové připomínky, kterých bylo doručeno 74, o 10 více než v předchozím roce. Celkem tedy bylo napsáno 188 komentářů.

Níže uvedené shrnutí zpracovává společně slovní komentáře, bez ohledu na to, v jaké části byly uváděny.

Řada respondentů využila prostor proto, aby uvedla své zkušenosti se studiem (pozitivní i negativní) či podrobněji vysvětlila důvody ukončení studia (jako např. zdravotní okolnosti, rodinné okolnosti, přestup na jiný obor aj.). V komentářích se objevovala i poděkování za zkušenost se studiem či konkrétním osobám a pochvalné komentáře, některé komentáře však naopak upozorňovaly na nevhodný přístup vyučujících ke studujícím.

Z hlediska vlivů, které v některých případech stály za ukončením studia, a podnětů, co by mohla UHK zlepšit, se objevovala např. následující témata:

- končící akreditace oboru,
- doporučení modernizovat studium,
- umožnění distančního studia,
- více online výuky,
- zajištění dětské skupiny či hlídání dětí na univerzitě,
- povolení přerušení studia,
- povolení změny formy studia,
- umožnění individuálního studijního plánu,
- zkvalitnění vyučujících,
- zlepšení komunikace,
- lidštější přístup, větší naslouchání potřebám studujících,
- úprava pravidel pro uznání předmětů,
- umožnění třetího zápisu předmětů,
- zajištění lepších finančních možností pro doktorandy,
- nabídka nultého přípravného ročníku.

IX. Závěry a doporučení

Z výsledků dotazníku pro studující, kteří ukončili studium bez absolvování, vyplývá, že pět faktorů, které respondenti nejčastěji uváděli v kontextu svého ukončení studia, byly: jiné důvody, rodinné, zdravotní či jiné osobní důvody, časová náročnost studia a jeho skloubení s osobním a pracovním životem, nesplněná očekávání od zvoleného studijního programu a přílišná obsahová náročnost studia. Pořadí a četnost uvádění jednotlivých vlivů se lišily dle typu forem studia, dle typu studia a na jednotlivých fakultách, jak ukazují předchozí grafy. Zjištění navazují na výsledky dotazování v loňském roce, kdy bylo mezi nejčastějšími pět stejných vlivů, i když bylo jiné jejich pořadí a uváděná četnost.

UHK by se tak ve své činnosti zaměřené na zvyšování úspěšnosti studia celouniverzitně měla zaměřovat zejména na to, co již bylo pravidelně a opakovaně uváděno v předchozích zprávách. Jedná se o následující body:

- 1) Organizace studia (zejména v kombinované formě), jeho vyšší flexibilita a hledání dalších možností pro usnadnění skloubení studia s osobním a pracovním životem i dalšími aktivitami studujících.
- 2) Další rozvoj aktivit a služeb poradenského centra a zvyšování povědomí studujících o jeho nabídce, aby studující měli adekvátní podporu při odbourávání případných bariér pro dokončování studia, které vyplývají z jejich zdravotní, rodinné či osobní situace.
- 3) Hledání cest, jak lépe seznámit uchazeče s obsahem studijních programů a profesním uplatněním, stejně jako rozšiřovat nabídku poradenství pro výběr vhodného studijního programu.

UHK bude v dotazování studujících, kteří ukončili studium bez absolvování, pokračovat i v kalendářním roce 2025. Dotazník i možnost odpovědí zůstane zachována ve stejné podobě, jako tomu bylo v roce 2024. Do budoucna je však doporučeno zvážit úpravu dotazníku, aby z něj UHK získávala podrobnější informace o důvodech ukončení studia. Zejména s ohledem na to, že nejčastěji jsou uváděny jiné (výše neuvedené) důvody a univerzita nemá informace, o jaké se jedná.